

Darbs ar tekstu, drošticamu tekstu izvēle, avotu kritika

Kārlis Klišāns

28.12.2022

Iepazīsimies!

Semināra

- SR:
- skaidrot informācijpratības nozīmīgumu vēstures un sociālo zinību stundās;
 - uzsvars uz informācijas meklēšanu (atlasīšanu) un izvērtēšanu;
 - kā analizēt avotus mācību stundā, lai attīstītu skolēnu prasmi atrast drošticamus avotus.

Temata aktualitāte:

Starptautiska aktualitāte: Stenfordas Universitātes 2016. gada pētījums (89% jauniešu nespēja atšķirt reklāmas rakstus no ziņu rakstiem)

2020. gada pētījums Latvijā: 1) jo gados jaunāks respondents, jo vairāk iegūst informāciju no interneta resursiem; 2) 25 % jauniešu informācijas iegūšanai izmanto tikai vienu avotu; 3) informācijas iegūšanai izmanto sociālos tīklus

Informācijas pārbagātība mūsdienās un mēs skolās pietiekoši plaši nemācam informācijpratību

Demokrātijas balsts

Kas ir informācijpratība?

Spēja atrast, atlasīt, novērtēt, pārvaldīt un izmantot informāciju. /tezaurs.lv

atlasa atbilstošus un daudzpusīgus vēstures un informācijas avotus;

izvērtē vēstures un informācijas avotu izcelsmi un ticamību;

savstarpēji salīdzina dažādas avotu kopas, konfrontē tur pieejamo informāciju;

pārveido iegūto informāciju, izmantojot piemērotas un efektīvas stratēģijas;

komunicē informāciju, nododot tālāk savas idejas, savu izpratni par noteiktiem jautājumiem.

Visefektīvāk šo prasmi mācīt, īstenojot starppriekšmetu saikni:

- Sociālās zinības:
 - Drossinternets.lv uzdevumi medijpratības uzlabošanai:
<https://drossinternets.lv/lv/materials/download/isie-uzdevumi-pamatskolai-medijpratiba>
 - Drossinternets.lv uzdevumi medijpratības uzlabošanai:
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfzRV7Tbwi3Lv6ynTnbM997fafDrQYOGzptkN-vcNPQp5UX2Q/viewform>
 - Drossinternets.lv uzdevumi medijpratības uzlabošanai:
<https://drossinternets.lv/lv/materials/download/medijpratibas-uzdevumi-pamatskolai>
- Latviešu valoda.

Video materiāls par viltus ziņām

Revidents. Kā atpazīt viltus ziņas?

<https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/29.11.2021-revidents-ka-atpazit-viltus-zinas.id245497>

Skolēnu
sagatavošanās
pirms
meklēšanas

Atceries pamata informāciju,
kuru jau zini! (no mācību
stundām, mācību vai citām
grāmatām, vecāku stāstiem u.t.t.)

Pieraksti atslēgvārdus! (tos
izmantosī meklēšanā)

Kā virzīt skolēnu informācijas meklēšanu?

Izpēti, ko esi atvēris!

- kas ir atbildīgs par mājaslapu?
- vai kāds to sponsorē? (t.sk., reklāmas)

Izpēti saturu!

- vai ir atsauces, no kurienes ņemta informācija?
- vai kāds pārbauda mājaslapā rakstīto?
- kāds ir mājaslapas mērķis? Par ko vēl tā raksta?
- kad informācija ir rakstīta? Vai tā nav novecojusi?

Meklē plašāk!

- meklē informāciju vairākos resursos;
- salīdzini to!

Mērķi strādājot ar avotiem

- Salīdzināt avotus;
- Novērtēt autora un apstākļu ietekmi uz avotā atspoguļoto informāciju;
- Novērtēt avotu ticamību.

Mērķi, strādājot pie avotu interpretācijas

- Saprast, ka var būt dažādas versijas par vienu un to pašu notikumu;
- Saprast, ka faktu trūkums noved pie dažādām interpretācijām;
- Parādīt, ka (un kā) vēsturiskā interpretācija ir atkarīga no avota izvēlēs;
- Skaidrot un pamatot atšķirīgu interpretāciju un vājumu;
- Parādīt kā apstākļi var ietekmēt interpretāciju;
- Izprast, kāpēc dažādas grupas interpretē un lieto vēsturi dažādi;
- Mēģināt atrast veidu, kā vēsture varētu būt maksimāli objektīva.

Tehnika

- Kuras informācijas detaļas ir faktiskais materiāls, kuras – viedoklis, kuras hipotēze?
- Cik ticama ir interpretācija?
- Cik tālu šo informāciju apstiprina lietišķie pierādījumi?
- Kāds ir interpretācijas mērķis?
- Kas ir paredzētā auditorija?
- Cik daudz interpretāciju iespaidojusi situācija un apstākļi, kādos bijis autors?
- Kādus avotus autors izmantojis savai interpretācijai (saprast, ka interpretācija ir atkarīga no izvēlētajiem avotiem)?

Svarīgi!

Vēlams būtu, ka skolēniem laiku pa laikam būtu iespēja strādāt ar īstiem avotiem, nevis to fragmentiem.

Izlasi definīcijas! Pamatojoties uz savām zināšanām un definīcijās sniegto informāciju, uzraksti 3 vissvarīgākās pazīmes, kas raksturo informācijpratīgu cilvēku!

Darba lapa

<p>Termins “pratība” (literacy – lasītprasme (tekstpratība)) pirmo reizi lietots 19.gs. beigās, lai akcentētu dzīvei nepieciešamās prasmes – cilvēka spējas uztvert, saprast un apstrādāt tekstu. Vēlāk tas papildinās ar rakstīšanas prasmēm, pēc tam - ar prasmēm dažādās jomās, piemēram, matemātikā, datoru lietošanā (Stordy, 2015).</p>	<p>Medijpratība ir zināšanu un prasmju kopums, kas nepieciešams darbam ar informācijas avotiem, – informācijas atrašanai un analīzei, informācijas sniedzēju funkciju izpratnei, informācijas satura kritiskam izvērtējumam, objektīvas informācijas atšķiršanai no tendenciozas, dažādos avotos pieejamo ziņu salīdzinājumam, lai veidotu savu pamatotu viedokli. Medijpratība ietver arī prasmi praktiski lietot medijus(1).</p> <p>(1)Latvijas mediju politikas pamatnostādnes.</p>
<p>P.H.Stordijs (Stordy, 2015) arī atzīmē, ka bieži vien termini informācijpratība un digitālā pratība lietoti kā savstarpēji aizvietojoši termini, gan izceļot, ka informācijpratība ir aptverošāks termins, kurš ietver digitālo pratību, gan arī pretēji – norādot, ka digitālā pratība ir plašāks jēdziens, kurš ietver arī informācijpratību (piemēram, (Developing digital literacies, 2014)</p>	<p>Medijpratība ir prasme uztvert, saprast, analizēt un vērtēt mediju vēstījumus (2).</p> <p>Medijpratība ietver mediju lomas un uzdevumu izpratni, mediju darbības konteksta izjūtu, spēju analizēt mediju saturu, spēju atpazīt manipulatīvus paņēmienus, prasmi izmantot medijus mācībām, pilsoniskai līdzdalībai, savstarpējai komunikācijai, prasmi iesaistīties mediju satura veidošanā, spēju lietot medijus droši, mediju tehnoloģiju lietošanas iemaņas.</p> <p>(2) Wilson, C. [etc.]. (2011). Media and information literacy: Curriculum for teachers. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.</p> <p>Pieejams: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971</p>

3 pazīmes, kas raksturo informācijpratīgu cilvēku:

- _____
- _____
- _____

3 pazīmes, kas raksturo informācijpratīgu cilvēku:

- cilvēks uztver un mērķtiecīgi apstrādā tekstu;
- kritiski un objektīvi izvērtē satura informāciju, veido pamatotu viedokli;
- spēj lietot medijus droši, izprot mediju lomu, uzdevumu.

A large, stylized circular graphic composed of multiple overlapping, semi-transparent rings. The colors transition from light blue on the left to light green on the right, with a white center. The rings have a soft, glowing effect.

Pamatskola

Kā jāpēta vēstures avoti?

Virsraksts var palīdzēt noteikt avota tapšanas vietu, laiku, adresātu, autoru.

Fakti atklāj saturu un palīdz noteikt avota ticamību.

Fakti ir gadskaitļi, gadsimti, vietas, notikumi vai procesi.

Vēstures avotu veidi

Lietiskie
Rakstītie
Vizuālie
Fono jeb skaņas

Rakstīto avotu veidi

Hronikas, likumi, lietvedības dokumenti, privātpersonu dokumenti, statistika, privātas izcelsmes dokumenti (atmiņas u.c.), literārie pieminekļi, politiski sacerējumi, zinātniski darbi.

A No Franču liceja skolas padomes protokola grāmatas

Franču licejs dibināts 1921. gadā, un jau pirmajā tā pastāvēšanas gadā licejā bijuši 64 skolēni un 5 skolotāji. 1925./1926. mācību gadā licejam bijušas 8 klases. Šajā gadā nodibināta arī Latviešu-franču tuvināšanas biedrība, izstrādāti Franču liceja statūti, un 1926. gada 15. janvārī licejam piešķirtas pilnas pamatskolas un vidusskolas tiesības. 1930. gada jūnijā liceja pilna kursa pirmajā izlaidumā gatavības apliecības saņēmuši 12 audzēkņi, no kuriem astoņi izglītību turpinājuši LU; pēc konkursa pārbaudījumiem visi tikuši uzņemti. Pārējie absolventi iestājušies Franču institūta pēdējā – 3. kursā.[..] Skolas padomē apspriesti arī jautājumi par franču sarunvalodas iemaņu veicināšanu skolā; tiek pieņemts lēmums, ka skolēniem savā starpā trīs dienas nedēļā jāsarunājas tikai franciski.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs. 3103. fonds, 1. lieta "Apraksts par Franču liceju", 3.lieta "Franču liceja skolas padomes protokolu grāmata".

B 20. gadsimta 30. gadi Rīgas Franču licejā

Fotogrāfija – kopija no A.O.Pirro melnbaltā stikla diapozitīva, glabājas pie A. Apsīša

Vizuālo vēstures avotu veidi

Fotogrāfijas

Freskas
Ikonas
Gleznas
Kino un dokumentālās filmas
Zīmējumi
Komiksi

Lietvedības dokumenti norāda uz to, kas jāizdara, mazāk pastāsta par darbības mērķiem un procesu.

Anotācija/paraksts norāda avota atrašanās vietu, tas ļauj iegūt papildinformāciju vai pārliecināties par precizitāti.

Piemērs 6. klasei

6.5. Kā Latvija
sadarbojas ar
kaimiņvalstīm?

SR:Pētot uzziņu
literatūru uzzina
par Latvijas
kaimiņvalstīm

Lietuva, Latvija, Igaunija, Krievija un Baltkrievija ir kaimiņvalstis. Pirms vairāk nekā 1000 gadiem tagadējo valstu Lietuvas, Latvijas un Baltkrievijas teritorijā dzīvoja baltu ciltis: latgaļi, kurši, zemgaļi (žemaiši), jātvingi un citas. Rīgas līča piekrastē un Igaunijas teritorijā dzīvoja somugru grupai piederošie lībieši, sāmi, somi, bet viņiem radniecīgie karēļi bija apmetušies Krievijas ziemeļu daļā. Pārējā Krievijas teritorijā saimniekoja austrumslāvu ciltis, to skaitā latgaļu kaimiņi kriviči.

Ap 1000. gadu visās apkārtnes zemēs sāka iepazīt kristietību. Lai ieviestu katoļu baznīcas idejas, krusta karotāji uzbruka tolaik izveidotajām zemēm (valstiski veidojumiem). Lietuviešiem izdevās izveidot Lietuvas valsti (iekļaujot daļu Baltkrievijas teritorijas), bet Latvijas un Igaunijas zemes iekaroja Vācu ordeņa bruņinieki, izveidojot vienotu pārvaldi – Līvonijas valstu savienību. Sākot ar 16. gadsimtu, to savā starpā sadalīja Zviedrija un apvienotā Polijas–Lietuvas valsts, bet 18. gadsimtā visas igauņu, latviešu, lietuviešu un baltkrievu zemes nonāca Krievijas impērijas varā. Latvijas teritorijā izveidoja pārvaldes daļas: Kurzemes guberņu (tajā ietilpa tagadējā Kurzeme, Zemgale un daļa mūsdienu Lietuvas Šventājas apgabala pie Baltijas jūras), Vidzemes guberņu (Vidzeme un Dienvidīgaunijas zemes) un Vitebskas guberņu (Latgale un daļa baltkrievu zemju).

1. pasaules kara beigās Krievijas impērija beidza pastāvēt, bet Igauniju, Lietuvu, Latviju un Baltkrieviju proklamēja par neatkarīgām valstīm. Baltkrieviju 1919. gada sākumā politiski pakļāva Krievijas diktatūra (vēlāk daļu iekaroja Polija), 1922. gadā kopā ar Krieviju tā iekļāvās PSRS (Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā). No 1920. līdz 1940. gadam Latvijai bija neliela kopīga robeža arī ar Poliju.

1940. gada jūnijā PSRS karaspēks iebruka Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, pievienojot tās PSRS.

1941. gada vasarā Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kā arī lielākajā daļā Baltkrievijas iebruka nacistiskās Vācijas karaspēks, izveidojot vienotu pārvaldi ar apzīmējumu Ostlande (Austrumzeme). Pēc kara beigām visas šīs zemes atkal nonāca PSRS pakļautībā, līdz tās sabrukšanai 1991. gadā. Mūsdienās visas ir EDSO (Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, kas rūpējas par cilvēktiesību ievērošanu) dalībvalstis. Latvija, Lietuva un Igaunija kopš 2004. gada ir Eiropas Savienības un militārās drošības savienības NATO dalībvalstis, bet Baltkrievija, Krievija un Ukraina 1991. gadā parakstīja NVS (Neatkarīgo Valstu Sadraudzības) līgumu.

Piemērs, avotu/teksta lasīšana, analīze, secinājumu izdarīšana

Ko uzzinām par kaimiņvalstīm, pētot uzziņu literatūru?

Atslēgas vārdi

Pasvītro svarīgāko rindkopā

Tekstu sadala daļās

Pats formulē galveno rindkopas domu saviem vārdiem

Lietuva, Latvija, Igaunija, Krievija un Baltkrievija ir kaimiņvalstis. Pirms vairāk nekā 1000 gadiem tagadējo valstu Lietuvas, Latvijas un Baltkrievijas teritorijā dzīvoja baltu ciltis: latgaļi, kurši, zemgaļi (žemaiši), jātvingi un citas. Rīgas līča piekrastē un Igaunijas teritorijā dzīvoja somugru grupai piederošie lībieši, sāmi, somi, bet viņiem radniecīgie karēļi bija apmetušies Krievijas ziemeļu daļā. Pārējā Krievijas teritorijā saimniekoja austrumslāvu ciltis, to skaitā latgaļu kaimiņi kriviči.

Ap 1000. gadu visās apkārtnes zemēs sāka iepazīt kristietību. Lai ieviestu katoļu baznīcas idejas, krusta karotāji uzbruka tolaik izveidotajām zemēm (valstiski veidojumiem). Lietuviešiem izdevās izveidot Lietuvas valsti (iekļaujot daļu Baltkrievijas teritorijas), bet Latvijas un Igaunijas zemes iekaroja Vācu ordeņa bruņinieki, izveidojot vienotu pārvaldi – Līvonijas valstu savienību. Sākot ar 16. gadsimtu, to savā starpā sadalīja Zviedrija un apvienotā Polijas–Lietuvas valsts, bet 18. gadsimtā visas igauņu, latviešu, lietuviešu un baltkrievu zemes nonāca Krievijas impērijas varā. Latvijas teritorijā izveidoja pārvaldes daļas: Kurzemes guberņu (tajā ietilpa tagadējā Kurzeme, Zemgale un daļa mūsdienu Lietuvas Šventājas apgabala pie Baltijas jūras), Vidzemes guberņu (Vidzeme un Dienvidīgaunijas zemes) un Vitebskas guberņu (Latgale un daļa baltkrievu zemju).

1. pasaules kara beigās Krievijas impērija beidza pastāvēt, bet Igauniju, Lietuvu, Latviju un Baltkrieviju proklamēja par neatkarīgām valstīm. Baltkrieviju 1919. gada sākumā politiski pakļāva Krievijas diktatūra (vēlāk daļu iekaroja Polija), 1922. gadā kopā ar Krieviju tā iekļāvās PSRS (Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā). No 1920. līdz 1940. gadam Latvijai bija neliela kopīga robeža arī ar Poliju.

1940. gada jūnijā PSRS karaspēks iebruka Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, pievienojot tās PSRS.

1941. gada vasarā Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, kā arī lielākajā daļā Baltkrievijas iebruka nacistiskās Vācijas karaspēks, izveidojot vienotu pārvaldi ar apzīmējumu Ostlande (Austrumzeme). Pēc kara beigām visas šīs zemes atkal nonāca PSRS pakļautībā, līdz tās sabrukšanai 1991. gadā. Mūsdienās visas ir EDSO (Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, kas rūpējas par cilvēktiesību ievērošanu) dalībvalstis. Latvija, Lietuva un Igaunija kopš 2004. gada ir Eiropas Savienības un militārās drošības savienības NATO dalībvalstis, bet Baltkrievija, Krievija un Ukraina 1991. gadā parakstīja NVS (Neatkarīgo Valstu Sadraudzības) līgumu.

Piemērs, avotu/teksta lasīšana, analīze, secinājumu izdarīšana

Ko uzzinām par kaimiņvalstīm, pētot uzziņu literatūru?

Kas bija galvenais tekstā?

Ko tu uzzināji?

Skolotājs uzdod uzvedinošos jautājumus

Ko tu saprati?

Kas tevi ieinteresēja?

7.2. Pirmās civilizācijas

Apraksti avotu!

Autors Rašanās laiks Par ko vēsta	Kāda bija autora profesija, dzimums, vecums, izglītība, ģimenes stāvoklis, statuss sabiedrībā? Par kādu notikumu/procesu vēstīts, kāda bija autora saistība ar to? Izmanto sagataves! ... (avotu) sarakstījis ... (autors) ... (gadā), kad viņš bija sarakstītāja vārds/personība/laiks/saistība ar notikumu nav zināma. Vēsta par ... (notikumu, procesu).
Avota veids Kam adresēts	Lai izprastu avotu, ir svarīgi noskaidrot, kādā stilā tas rakstīts (vēstule, pavēle, dienasgrāmata, hronika, ziņojums, runa, dzejolis, publikācija presē), cik specifiskai grupai adresēts (radniekam, profesionālas, draugu grupas pārstāvjiem, plašākai sabiedrībai). Svarīgs ir arī rakstīšanas nolūks (lai informētu, iedrošinātu, iebiedētu, dotu padomu). ... (avota veids) rakstīts ... (kam, kādā nolūkā?).
Temats Saturs Argumentācija	Detalizētāk apraksti avotā vēstīto un autora argumentāciju – izteiksmes līdzekļus (loģiska saistība, vārdi, uzrunas, salīdzinājumi, teikuma uzbūve)! Autors raksta galvenokārt par ...; argumentējot viedokli, viņš lieto ... (izteiksmes līdzekļus).
Kopsavilkums	Apkopojot iepriekšminēto, mēģini vienā teikumā raksturot autora nolūku! Autors ... (avota veids) rakstīja ar nolūku ... (ko panākt?).

Vēsturisko kopsakarību izvērtējums

Vēsturiskais fons	Katru notikumu izraisa vai ietekmē citi notikumi un procesi. To svarīgi noskaidrot, lai izprastu avota vēstījumu. Avots radīts ... (laikmets), kad ... (gadsimts vai gads) notika ... (kas?). Izteikums ... norāda uz ... (kādu citu notikumu, tālaika uzskatiem). Būtu jāzina arī Notikumam sekoja ... (kas, kādi procesi?).
--------------------------	---

Rezultāts

Secinājums	Lai pabeigtu avota vērtēšanu, secini! Avotā ... autora teiktais ir pieņemams kritiski vērtējams, apšaubāms, jo... Atbilstoši tālaika uzskatiem ... Dažiem avotiem svarīgi atbildēt uz jautājumu Mūsdienu skatījumā ...
-------------------	--

Piemērs 8. klasei

8.5. temats:
Latviešu nācijas
veidošanās

SR: Pēta
jaunlatviešu
veikumu

Gatavošanās – ceļš uz uzdevumu

- Pakāpeniski mācas informācijas meklēšanas prasmi
 - informācijas ticamība (8.2. tematā – absolūtisma valdnieku citāti + informācijas avoti par absolūtismu);
 - informācijas meklēšana (8.3. tematā – «atrod uzzīņu literatūrā ievērojamu 16.-18.gs. celtni») → 1.solis – ko atrod ar «ievērojamu celtni»? = parāda viedokļu dažādību arī interneta vidē;
 - informācijas meklēšana un apkopošana (8.3. tematā – «atrod uzzīņu literatūrā ievērojamu 16.-18. gs. celtni un veido aprakstu par to» → 2. solis – meklē informāciju dažādos informācijas avotos par vienu celtni → iepazīstina skolēnus ar informācijas rāmja kartīti

Virtuālās izstādes “Jaunlatviešu gaitas un nozīme” veidošana

Sasniedzamais rezultāts: Atklāju latviešu nācijas veidošanās procesus un veidoju izpratni par nacionālās apziņas lomu valsts kopības veidošanā.

Uzdevums: Apkopo plašu un dažādu informāciju par jaunlatviešu kustību, tās dalībniekiem, to veikumu un nozīmi Latvijas vēsturē. No apkopotās informācijas sagatavo virtuālu izstādi, ar kuras palīdzību izveido stāstu par jaunlatviešiem, to veikumu un nozīmi. Šo izstādi prezentē saviem klasesbiedriem.

Ieteicamais virtuālo izstāžu tēmu saraksts:

- Jaunlatviešu ieguldījums latviešu nācijas veidošanās procesos;
- Jaunlatviešu (*izvēlies vienu no viņiem*) dzīve un paveiktais latviešu nācijas attīstības labā;
- Rīgas Latviešu biedrības nozīme un loma;
- Pirmie Latviešu dziesmu svētki;
- Krišjāņa Barona darbs pie latviešu folkloras vākšanas un krājumu veidošanas;
- Jaunlatviešu piemiņas vietas un kultūrvēsturiskie objekti;
- Ainažu jūrskolas dibināšana un nozīme;
- Laikrakstu “*Mājas viesis*” un “*Pēterburgas Avīzes*” nozīme latviešu nācijas pašapziņas veicināšanā.

Plaša un dažāda informācija?

Aptuveni 42 000 rezultāti (0,39 sekundes)

✓ <https://lv.wikipedia.org/wiki/Jaunlatvieši> ▾

Jaunlatvieši — Vikipēdija

Jaunlatvieši ir jēdziens, ko attiecina uz pirmās latviešu tautas atmodas intelektuāļiem, kas darbojās 19. gadsimta 50.—80. gados. **Jaunlatvieši** deva lielu ...

[Priekšvēsture](#) · [Kustības veidošanās](#) · [Darbība](#) · [Mērķi](#)

✓ <https://enciklopedija.lv/skirklis/20823-jaunlatvieši-u...> ▾

jaunlatvieši un tautiskās atmodas laikmets Latvijā

2021. gada 12. maijs — **Jaunlatvieši** bija izglītotu politiski aktīvu cilvēku grupa, ... **Jaunlatviešu** uzsāktā nacionālā kustība noteica latviešu tālāko attīstības ...

✓ <https://www.uzdevumi.lv/vesture/12-klase/19-gs-b...> ▾

Jaunlatvieši un atmoda — teorija. Vēsture, 12. klase.

Jaunlatvieši bija pirmās latviešu tautas atmodas intelektuāļi - progresīvās intelīģences kustība, kas darbojās 19. gadsimta 50.

✓ https://www.uzdevumi.lv/.../Latviešu_tautas_atmoda ▾

Jaunlatviešu veikums — teorija. Latvijas vēsture, 8. klase.

Teorija tēmā **Jaunlatviešu** veikums. ... Vairāki **jaunlatvieši**, īpaši Kaspars Biezbārdis, piedalījās šo lūgumrakstu sacerēšanā un iesniegšanā.

Jaunlatvieši

Jaunlatvieši ir jēdziens, ko attiecina uz pirmās latviešu tautas atmodas intelektuāļiem, kas darbojās 19. gadsimta 50.—80. gados. Jaunlatvieši deva lielu ieguldījumu latviešu nacionālās kultūras attīstībā, literārās valodas izkopšanā, folkloras vākšanā, nacionālās literatūras veidošanā u.c. [Vikipēdija](#)

Atsauksmes

✓ <https://spoki.lv/vesture/Jaunlatviešu-kustības-aizsāceji> ▾

Jaunlatviešu kustības aizsācēji - Spoki

Jaunlatviešu kustības aizsācēji, levietoja: Jaunāspocīte Datums: 2019-06-07 09:53:30.

✓ <https://spoki.lv/vesture/Vienota-Latvija-viena-latvies...> ▾

Vienota Latvija-viena latviešu valoda - Spoki

Jaunlatviešu galvenās idejas bija: 1) latviešu nacionālās kultūras izveidošana un kopšana, sevišķu uzmanību pievēršot tēvu valodai un nacionālajai skolai, ...

✓ <https://spoki.lv/llgais-cels-uz-neatkarigu-Latvijas> ▾

Ilgais ceļš uz neatkarīgu Latvijas valsti - Spoki

60. gados nacionālās idejas latviešu tautā izplatīja **jaunlatvieši** - pirmie latviešu sabiedriskie darbinieki. **Jaunlatviešu** kustībā dzima Latvijas valsts ...

✓ <https://spoki.lv/vesture/jaunakais> ▾

Vēsture - Spoki [157]

Jaunlatvieši #1 · Sveicināti, manā pirmajā vēstures rakstā. Es īsti nezinu, cik ļoti daudz Jums patīk vēsture un cik ļoti Jums šķitīs interesants šis raksts, taču es ļoti ...

✓ <https://spoki.lv/vesture/kustības-veidošanās> ▾

Kā virzīt informācijas meklēšanu?

Autors	
Kā sauc raksta autoru? Kas viņš/viņa ir?	
Kas ir atbildīgs par mājaslapu?	
Vai mājaslapu kāds sponsorē? Vai ir reklāmas?	
Saturs	
Vai ir atsauces, no kurienes ņemta informācija?	
Vai kāds pārbauda mājaslapā rakstīto?	
Kāds ir mājaslapas mērķis? Par ko vēl tajā raksta?	
Vai ir konkrēti fakti, kurus Tu vari pārbaudīt?	

Informācijas RĀMIS

Tēma

meklēju informāciju par...

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Resurss

_____○
_____○
_____○
_____○

Nu un? (galvenā doma, ko es sapratu)

Informācijas RĀMIS

Tēma

meklēju informāciju par...

INFORMĀCIJAS
RESURSS
(piemēram,
Nacionālā
enciklopēdija)

Resurss

Resurss

Resurss

Informācija,
kuru ieguva no
šī resursa

Resurss

Resurss

Resurss

Nu un? (galvenā doma, ko es sapratu)

Vēstures un informācijas avotu kopsavilkuma kartīte

Šis avots ir par...

Vai šis avots ir ticams? Jā Nē
Kas par to liecina?

Kādus nozīmīgus faktus ir
iespējams iegūt no šī avota?

Pazīme Nr.1

Fakts Nr.1

Pazīme Nr.2

Fakts Nr.2

Pazīme Nr.3

Fakts Nr.3

Nu un? (kas šajā avotā ir pats svarīgākais?)

1. Apkopo pamata (*background*) informāciju

- Izlasa tekstu mācību grāmatā, pārlasa pierakstus.
- Uzraksta atslēgvārdus/jēdzienus, pēc kuriem vadīties.

2. Tīmeklī meklē informāciju

- Zina, no kurām tīmekļvietnēm nevar citēt informāciju;
- Zina, kurās ir ieteicams meklēt informāciju

3. Fiksē atrasto informāciju informācijas rāmja kartītē

Informācijas RĀMIS meklēju informāciju par...

_____○ _____○ _____○
_____○ _____○ _____○
_____○ _____○ _____○

_____○ _____○ _____○
_____○ _____○ _____○
_____○ _____○ _____○

Nu un? (galvenā doma, ko es sapratu)

4. Secina, kāda informācija vēl trūkst, meklē to

- Pārlasa atslēgvārdus un izmanto tos informācijas meklēšanā (meklē šaurāk)

5. Veido gala darbu

Darba veikšanas laikā ir «izgājis» cauri informācijpratības posmiem:

atlasa atbilstošus un daudzpusīgus vēstures un informācijas avotus;

izvērtē vēstures un informācijas avotu izcelsmi un ticamību;

savstarpēji salīdzina dažādas avotu kopas, konfrontē tur pieejamo informāciju;

pārveido iegūto informāciju, izmantojot piemērotas un efektīvas stratēģijas;

komunicē informāciju, nododot tālāk savas idejas, savu izpratni par noteiktiem jautājumiem.

Kas būtu jāprot pamatskolu beidzot

- Atšķirt faktu no viedokļa.
- Saprast, ka var būt pretrunīgi avoti.
- Atšķirt patiesu stāstu no izdomāta.
- Saprast, ka faktu trūkums noved pie dažādām interpretācijām. Parādīt, ka interpretācija ir atkarīga no avotu izvēles.
- Spēj novērot un savus novērojumus fiksēt.
- Informācijas grupēšana un klasificēšana (fakts/izdomājums; senāk/tagad).
- Cēloņu meklēšana un savas domas pamatošana.

Vidusskola

Darbs ar tekstu

Atgādne

Vēsture un sociālās zinātnes I. Pamatkurss. 1. Sociālās attiecības un identitāte

Argumentēšana un debatēšana

Sasniedzamais rezultāts: izsaku apgalvojumus, strukturēju argumentus, nepieļauju loģikas kļūdas.

Lai varētu pamatot un aizstāvēt savu viedokli, piedalīties diskusijā vai debatēt par tematu, ir jāattīsta un jāpilnveido argumentēšanas prasmes.

Es jau protu:

- *atlasīt nozīmīgus un aktuālus faktus par dažādām dzīves jomām no uzticamiem informācijas avotiem, lai formulētu savu viedokli un pozīciju;*
- *korekti reaģēt uz pretargumentiem, ievērojot cieņu un pieklājību pret sarunas biedriem.*

Avotu analizēšanas plāns

4. pielikums

Vēsture II

Atgāadne. Vēstures vai informācijas avota izvērtēšana

Šis avots ir par ...			
Avota anotācija <ul style="list-style-type: none">• Avota autors –• Avota tapšanas laiks –• Avota tapšanas vieta –• Avota tapšanas mērķis un adresāts –			
Vai avots ir ticams?	Jā	Nē	Kādus nozīmīgus faktus ir iespējams iegūt no šī vēstures vai informācijas avota?
Kas par to liecina?			
1. pazīme			1. fakts
2. pazīme			2. fakts
3. pazīme			3. fakts
Šī avota galvenā doma ir ...			
No šī avota var secināt ...			

Avotu analizēšanas plāns

Vēstures avota analīzes soļi	Pievērs uzmanību!	Teikumi, kurus iespējams izmantot noskaidrotā fiksēšanai	Avota nozīme jautājuma/ projekta darba/ viedokļa/ argumentu veidošanā. Kā avota izpēte var palīdzēt izprast laikmetu/ notikumus/ personības?
I Avota apraksts			
1.solis – noskaidro vēstures avota autoru un avota rašanās laiku!	Kad avota autors dzīvojis; ar ko nodarbojies; kādi bijuši viņa uzskati); Kad avots radies.	Vēstures avots tapis, notikuma izcelsmes gadā ... vai ... gadus pēc notikuma; Avota autors ir, avota tapšanas brīdī viņš bija.... Vēstures avota autors nav zināms, jo... Avota tapšanas laiks nav zināms, notikums notika ...	Avota rašanās laiks palīdz izvērtēt avota ticamību, sniedz ziņas par avota autora informētību un saistību ar avota saturā aprakstīto.
2.solis – nosaki vēstures avota tipu un adresātu!	Kāda tipa avots tas ir ? (Piemēram rakstītais avots var būt oficiāls dokuments, rīkojums, likums, hronika, vēstule, runa, dziesmas teksts); Noskaidro vai tev ir pilns avota teksts fragments.	Avota teksts/teksta fragments ir / norādīt avota tipu/ .. , tas adresēts ...	Nosakot avota tipu, iespējams noteikt adresātu. (Piemēram vēstules būs adresētas galvenokārt privātpersonām, bet runas- plašākai sabiedrībai);
3.solis- nosaki tematu!	Izlasī avotu un vienā teikumā uzraksti avota tematu. (Piemēram - pagasta skolā 19. gadsimta beigās); Meklē formulētā temata pamatojumu avota saturā (Kas to apliecina tekstā ?)	Avota temats ir... Autors raksta/ apgalvo, ka...Par to tekstā liecina ... Autors apspriež / ziņo / prezentē / skaita / skaidro / noliedz / noraida / kritizē / precizē / novērtē / apkopo / secina ... Kā argumentu autors min... Kā arguments tekstā minēts ... Pamatojums ir pretrunīgs, jo... Tekstā lietotā valoda ir... (specifiska notikuma norises laikam, pārsteidzoša, neatbilstīga notikuma) norises laikam, par to liecina....	Avota temats ļauj saprast , cik avots var būt nozīmīgs tavā pētījumā, atbildes, viedokļa veidošanā, argumentu veidošanā.

4.solis -noskaidro avota tapšanas mērķi!	Kāpēc avots tapa? Ko avota autors vai avota pasūtītājs gribēja ar to panākt?	Autors ar (avota tipu) vēlējās (ko panākt?) ... , lai...	Avota tapšanas mērķis ļauj spriest par avota satura ticamību un atbilstību jautājuma izziņāšanā.
II Avota tapšanas laika izpēte			
5.solis - avota tapšanas vēsturiskais konteksts	noskaidro, kas notika avota tapšanas laikā. Kādas bija šī laikmeta/ perioda raksturīgākās iezīmes.	Avots tika izveidots laikā...., kad.... Lai saprastu avotā izteikto domu...., jāzina.... Izteikums/ apgalvojums... attiecas uz...., tāpēc jāzina....	Noskaidrojot avota tapšanas laiku, saistot to ar autora personību, var spriest arī par avota ticamību. Iespējams, ka varbūt nepieciešami citi avoti, lai precizētu vai pārbaudītu avotā minēto informāciju. Iespējams, ka autors vēlējies netieši kaut ko vēstīt adresātam.
III Avota nozīmīguma un ticamības izvērtējums			
6.solis – uzdod jautājumus par avota saturu , lai novērtētu vēstures avota nozīmību temata izpētē!	Izmantojot jautājumus, kas kur, kad, kā, kāpēc notika, lai noskaidrotu avota saturu! Noskaidro, vai autoram var droši uzticēties, vai autors pauž savas personīgās izjūtas vai pārstāv vairākuma viedokli! Kas par to liecina? Kā varētu autora izteikto apgalvojumu pārbaudīt?	Avotā minēts/i fakti ... Autoram var uzticēties, jo Autors pauž tikai personīgās izjūtas, par to liecina... Salīdzinot ar cita autora darbu par šo pašu tematu, var secināt, ka...jo	Avota saturs palīdz izprast notikuma/ procesa. Avota saturs palīdz atklāt notikuma/ procesa būtību, personības veikumu. Lai izvērtētu avotu nozīmību, jāuzdod jautājumi. Piemērs: avots vēsta par nozīmīgu pasākumu skolā, kas saviļņo avota autoru.
7.solis – izvērtē vēstures avota ticamības izvērtējums	Atceries, ka agrāk cilvēkiem varēja būt atšķirīgas vērtības, viņi domāja citādāk, tāpēc nevar visu vērtēt ar mūsdienu mērauklu. Par atsevišķiem avotiem, iespējams var paust viedokli arī raugoties no šodienas.	Autora/ avota izteikumi/ apgalvojumi ... jāvērtē kā piemēroti.../ kritiski.../tendenciozi/ ...nepatiesi...., jo...(var pamatot ar laikmeta/ perioda iezīmēm/ autora uzskatiem/ pārliecību); Ņemot vērā tā laika apstākļus.... Izpētiet avotu iespējams secināt.... No šodienas viedokļa raugoties....	Avota ticamību izvērtē, ņemot vērā gan autora personību, gan viņa saistību ar notikumu, gan adresātu. Svarīgs ir arī avota tapšanas vēsturiskais konteksts.

ATPAZĪSTI:

Avotu analizēšanas plāns

Uzmanības pievēršana & noskaņas uzburšana ar emocionāliem vārdiem

Sugestīvs jautājums - "pabeidz teikumu pats!"

Viedokļa līdera atbilde, lai vari iedvesmoties + daudz spēcīgu emociju vārdu

Manipulācija ar tavu pašvērtējumu - esi taču kritiski domājošs, vai ne?

Uzsaukums domāt pašiem, lai vari sajusties tā, it kā pats to būtu izdomājis!

Baiss attēls - nu tā, noskaņai ;)

Patiesības Teicējs
15 min

ĻAUNUMS! GENOCĪDS PRET TAUTU!

Esat domājuši - diez kāpēc viņi mums liek sēdēt mājās...???

Tieši tāpat darīja nacisti 1937. gadā! Un vēl pasakiet, ka tas nav genocīds!

Jebkurš kritiski domājošs cilvēks uzreiz saprot, ka mums melo!

Es jau neko, es tikai savu versiju pastāstu. MOSTIETIES! DOMĀJIET PAŠI!

Like Comment Share

1. Sociālās attiecības un identitāte. 3. uzdevums.

Dzimumu lomu veidošanos un attīstību ietekmējošo faktoru pētniecība

Avots	Avota veids	Informācija, ko sniedz avots	Argumentē ticamības pakāpi
1. _____ (<i>izvēlētais avots no dotajiem</i>)	Rakstiskais		
2. (<i>atrastais avots</i>)			

Salīdzinot informāciju, var secināt, ka avoti viens otru papildina: _____

2. Mūsdienu sabiedrības attiecības ar vēsturi.

Vēsturisko interpretāciju izmantošana politisko mērķu sasniegšanai- laikraksta analīze

Uzdevums: Izlasi «Kurzemes Vārds» 1940.gada 15.-20. jūnija numura titullapas un iejuties tāda cilvēka lomā, kurš vienīgo informāciju gūst no šīs avīzes – veic norādītos soļus.

1. Izveido laika līniju par galvenajiem notikumiem Latvijas vēsturē, kas notika laikā no 1940.gada 15.-20. jūnijā.
2. Izpazīsties ar avīžu virsrakstiem par notikumiem 15.-20.jūnijā.
(<http://www.periodika.lv/#periodicalItems;periodicalId=13330028956052747035950983164524827159>)
3. Pretstati laika līniju ar laikrakstos atspoguļotajiem notikumiem. Vai tie sakrīt?
4. Iejūties cilvēka lomā, kurš informāciju tajā laikā ieguva tikai no laikraksta «Kurzemes Vārds».
5. Izdari secinājumus, kāda informācija Tev bija pieejama par aktuālajiem politiskajiem notikumiem.
6. Secini, kāda bija K. Ulmaņa režīma attieksme pret sabiedrību, tās informēšanu?

Darbs 3 grupās pēc nejaušības principa.

Darbojamies 40 minūtes grupās, pēc tam prezentējam un dalāmies ar informāciju.

3. Demokrātiskas valsts pārvaldīšana. Uzdevums: Valsts pārvaldes veidi

<i>Pārvaldes veids</i>	<i>Īss raksturojums (kam pieder vara un kā tiek īstenota vara un valsts pārvalde)</i>	<i>Piemērs vēsturē</i>	<i>Piemērs mūsdienās</i>	<i>Valsts pārvaldes veida nepieciešamība (kam un kādu labumu tas dod?)</i>
absolūtā monarhija				
konstitucionālā monarhija				
pārstāvnieciskā demokrātija				
tiešā demokrātija				
diktatūra				
oligarhija				
teokrātija				
militāra diktatūra				

Veic individuālos secinājumus, ar dažādiem krāsu kodiem atzīmējot:

- 1) valsts pārvaldes formu, kur cilvēkiem tiek dota vislielākā ietekme un brīvība;
- 2) valsts pārvaldes formu, kur cilvēkiem tiek dota vismazākā ietekme un brīvība.

Kā notiek tiesību realizēšana Latvijā?

- Likums par vācu asiņu un vācu goda aizsardzību (“Nirnbergas likumi” 15.09.1935)
- Ebreja jēdziena noteikšana. Kā papildinājums Nirnbergas likumiem tika izdots papildinājums “Likumam par Reiha pilsonību”.

Atrodi un izlasi informāciju presē (vietnē www.periodika.lv):

1. “Par dzelteno zvaigžņu nēsāšanu” (“Tēvija” Nr. 25, 29.07.1941.)
2. “Žīdiem – žīdu vietu!” (“Tēvija” Nr. 13, 15.07. 1941.)
3. “Žīdiem aizliegts stāvēt rindās” “Tēvija” Nr. 2, 02.07.1941.)

Jautājumi

1. Atbilstoši normatīvo aktu izvērtēšanas kritērijiem atgādņu lap nosaki katra dokumenta tapšanas kontekstu, mērķi un nozīmi!
2. Savstarpēji salīdzini Vācijā un okupētajā Latvijā izdoto normatīvos aktus:
 - a. kas tajos ir līdzīgs,
 - b. kas ir atšķirīgs,
 - c. kā būtu iespējama normu ievērošanas kontrole?

Kā analizēt normatīvos (to skaitā likumdošanas) aktus?

Apraksts (pase)	Kad izdots (datējams) normatīvais akts? Kas izdevis (valsts, institūcija, amatpersona)? Kur izdots (valsts, pilsēta)? Kur publicēts (oficiāls izdevums, prese, likumkrājums, interneta vietne – nosaukums)?
Saturs (būtība)	Kuram likumdošanas hierarhijas līmenim atbilst (rīkojums, noteikums, likums, Pamatlikums)? Kādā situācijā tas radīts (politiskā, saimnieciskā, ideoloģiskā)? Kāda ir mērķauditorija (divu vai vairāku valstu iedzīvotāji, visi valsts iedzīvotāji, noteikta grupa – etniska, sociāla, teritoriāla)? Kāds ir normatīvā akta mērķis (esošās situācijas saglabāšana vai mainīšana)? Ko tieši grib saglabāt vai mainīt? Kādā veidā to mēģina izdarīt? Vai ir paredzēti sodi un kādi tie ir?
Izvērtējums (nozīme)	Pamato, kāpēc normatīvā akta mērķis ir (nav, ir tikai daļēji) sasniedzams? Kādi papildus nosacījumi būtu nepieciešami tā īstenošanai? Kādi papildus spēki jāiesaista? Izvērtē (attiecībā uz vēsturiskajiem dokumentiem), kā normatīvais akts ietekmēja vēstures norises?

Sociālās zinātnes II

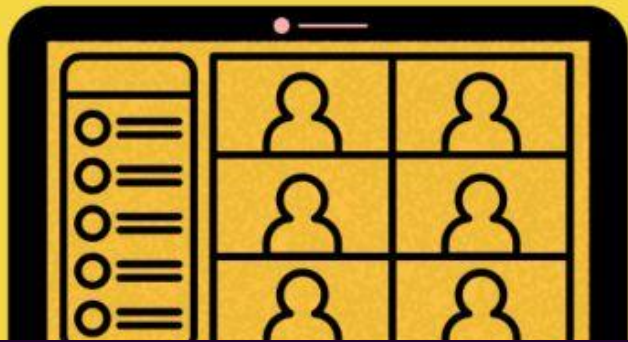
1. Taisnīga sabiedrība un valsts. Uzdevums par vērtību konfliktiem.

1. Iepazīsties ar doto informāciju!

- Velokaislības Rīgā. Pieejams: <https://ir.lv/2021/03/22/velokaislibas-riga/>
- Eniņa, Z. Uz velo – veselīgi, ātri, ērti. Rīdzinieki dalās pieredzē un vērtīgos padomos. Pieejams: <https://www.la.lv/uz-velo-veseligi-atri-erti>
- Silenieks, V. Vai vajag tās velo joslas, velo ceļus, stabiņus, brauktuves atvēršanu velotransportam, gājējiem, augiem un soliņiem? Pieejams: <https://www.la.lv/vai-vajag-tas-velo-joslas-velo-celus-stabinus-brauktuves-atvelesanu-velotransportam-gajejiem-augiem-un-soliniem>

2. Izmantojot doto informāciju, skaidro!

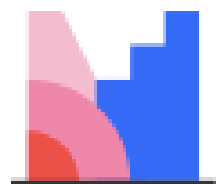
1. Kāds konflikts ir radies starp velobraucējiem un autobraucējiem?
2. Kādu vērtību sadursme notiek konfliktā starp velobraucējiem un autobraucējiem?
3. Kā velobraucēju/autobraucēju izvēles ietekmē viņu rīcību/rezultātu?
4. Kāda varētu būt velobraucēja/autobraucēja ideja par labu dzīvi?
5. Kā velobraucēju/autobraucēju attiecības ietekmē sociālos procesus?

*Digitālo mācību līdzekļu
pielietošana efektīvas
mācību
stundas veidošanai.*

*Kādas digitālās mācību
vietnes es pielietuju ikdienā?*

Mentimeter

Kods:

Kādas digitālās mācību vietnes es pielietuju ikdienā?

SR: pielietojot dažādus digitālos mācību līdzekļus, veidoju efektīvu mācību stundu.

Formatīvā un summatīvā vērtēšana

Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
<p>Formatīvā vērtēšana ir pierādījumu iegūšana par skolēna sniegumu mācīšanās laikā, to interpretēšana un izmantošana, lai pieņemtu pamatotu lēmumu par turpmākajiem mācību procesa soļiem.</p> <p>Ar formatīvās vērtēšanas palīdzību skolotājs atbalsta, sekmē, precīzi virza mācīšanos, lai skolēns sasniegtu konkrētos stundai vai ilgākam laika posmam definētos mācību mērķus.</p>	<p>Tiek novērtēts un dokumentēts skolēna mācīšanās rezultāts kāda mācīšanās posma noslēgumā.</p> <p>Tiklīdz skolēns saņem atzīmi, mācīšanās apstājas, tas arī ir spēcīgs signāls skolēnam par to, ka mācīšanās ir beigusies.</p>

Mācīšanās platforma

Skolo.lv ir bezmaksas virtuāla mācību vide, piemērota skolotāja un skolēna ikdienas darbam skolā, mācību plānošanai un vadīšanai – kā klātienē, tā attālināti un īstenojot kombinētas mācības.

Mācīšanās platformā skolo.lv skolotāja vadībā vai patstāvīgi var mācīties, izmantojot šim mērķim rūpīgi veidotus e-kursus.

Sākums

Sasniedzamie rezultāti

Forums

Jaunumi

Ko un kā šeit darīt?

MEKLĒT MATERIĀLUS

Pieklūstamības paziņojums

Kā publicēt materiālus?

ATBALSTS

Sistēmas problēmas pieteikšana

Sociālā un pilsoniskā

Sociālās zinības un

vēsture

Atcelt

Izglītības posms

Meklēt...

Attiecas uz visiem

Pirmsskola

1. klase

2. klase

3. klase

4. klase

5. klase

6. klase

Skatījumi (augoši)

Saraksta skats

Režģa skats

Bezmaksas

Mapes

Mācību materiāli

Faili un saites

RU. 4.3. Kāpēc saglabāt tradīcijas un līdzdarboties kopienā?

Skola2030

Sociālās zinības un vēsture

4. klase

Temata ietvaros skolēns iepazīstas ar Latvijas kultūras savdabību un vēsturisko mantojumu, apgūstot dažādas svētku svinēšanas tradīcijas pagātnē un salīdzinot tās ar mūsdienām. Uzsvars liekams uz darb...

158

RU. 5.5. Kā darbojas pašvaldība?

Skola2030

Sociālās zinības un vēsture

5. klase

Lai veicinātu skolēnu pilsonisko līdzdalību, ir būtiski, ka

Kādu mācību video tu meklē?

Tavaklase.lv atrodami mācību video pamatpriekšmetos pamatzglītībā un pamatkursos vidējās izglītības pakāpē, tostarp mazākumtautības valodu apguvei.

Latvijas Nacionālais arhivs

Mani
E-pakalpojumi

PAR VIETNI E-PAKALPOJUMI DATU BĀZES VIRTUĀLĀS IZSTĀDES AKTUALITĀTES KONTAKTI

MEKLĒT

Ziņas par Latvijas Nacionālo arhīvu

> Palīdzība

Jautājumi un ierosinājumi

Par vietni > Virtuālās izstādes un digitālie resursi > Virtuālās izstādes

Drukāt

Virtuālās izstādes

2021. gada 14. jūnijā aprit 80. gadu, kopš Latvijas iedzīvotāju pirmās masveida deportācijas. Atceres pasākumu ietvaros, Latvijas Nacionālais arhivs sadarbībā ar Latvijas Politiski represēto biedrībām, Latvijas muzejiem, kultūras institūcijām atklāj virtuālo izstādi: "1941.gada 14. jūnijs Latvijas apriņķos". Projekts tika aizsākts pirms 10 gadiem un publicēto materiālu apjoms laika gaitā tika papildināts: fotogrāfijas, deportēto atmiņas, LNA arhīva dokumenti, dati par deportēto skaitu katrā apriņķī un dokumenti no privātpersonu arhīviem.

Virtuālā izstāde apskatāma tīmekļa vietnē: www.archiv.org.lv/

Latvijas Nacionālais arhivs piedāvā jaunu virtuālo izstādi "BATUN. Par Baltijas tautu brīvību un neatkarību", kas caur arhīva dokumentu prizmu atspoguļo lielākās trimdas baltiešu organizācijas BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) darbību no 1965. gada līdz 90. gadu sākumam un raksturo šīs organizācijas lomu nacionālpolitiskajos procesos, kas saistīti ar cilvēktiesībām, Baltijas valstu neatkarības atgūšanu un šo valstu uzņemšanu Apvienoto Nāciju Organizācijā.

Izstāde apskatāma interneta vietnē: - <http://www.archiv.org.lv/diaspora/batun/>

www.lnvm.lv

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

[Par mums](#)

[LNVM](#)

[Dauderi](#)

[Tautas frontes muzejs](#)

[Cenrādis](#) [Darba laiks](#) [Drošība muzejā](#) [Privātuma politika](#) [Sikdatnes](#)

[LV](#) [EN](#)

[1](#)

[2](#)

[3](#)

[4](#)

[Nākamais »](#)

Izstāde “Kamēr vēl laiks. Fotoetnogrāfijas sākums Latvijā” Pulka ielā

eMuzejs

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

<https://emuzejs.lnvm.lv/>

LV EN

eMuzejs

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Meklēt...

Atslēgvārdi

PIEVIENO SAVU STĀSTU GADSIMTA STĀSTIEM

GALERIJAS UN INTERAKTĪVIE RESURSI

VIDEO UN AUDIO

PĒTĪJUMI UN IZDEVUMI

PIEVIENO ATTĒLU GADSIMTA ALBUMAM

The image displays the eMuzejs website interface. At the top left, there are language selection buttons for 'LV' and 'EN'. The main header features the logo 'eMuzejs' and the text 'Latvijas Nacionālais vēstures muzejs'. To the right, there is a search bar labeled 'Meklēt...' and a dropdown menu for 'Atslēgvārdi'. Below the header, there are six content tiles arranged in a 2x3 grid. Each tile contains an image and a text label. The top-left tile shows a laptop displaying a website interface with the title 'Gadsimta stāsti' and the label 'PIEVIENO SAVU STĀSTU GADSIMTA STĀSTIEM'. The top-middle tile shows a person interacting with a large digital map on a screen, with the label 'GALERIJAS UN INTERAKTĪVIE RESURSI'. The top-right tile shows a person wearing headphones in a recording studio, with the label 'VIDEO UN AUDIO'. The bottom-left tile shows a bookshelf with various books, with the label 'PĒTĪJUMI UN IZDEVUMI'. The bottom-middle tile shows two children sitting at a table with small boxes and objects, with the label 'SKOLĀM UN ĢIMENĒM'. The bottom-right tile shows a laptop displaying a website interface with the title 'Gadsimta albumam' and the label 'PIEVIENO ATTĒLU GADSIMTA ALBUMAM'.

Zudusilatvija.lv – Latvijas Nacionālā bibliotēka

Kuldīga. Ventas rumba.

1942.
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas vēsturiskais

centrs. [191-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas vēsturiskais

centrs. Ēka. [191-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Katrīnas

luterāņu baznīca. [193-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Annas

luterāņu baznīca. [193-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Annas

luterāņu baznīca. [193-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Annas

luterāņu baznīca. Draudzes

telpa. [193-?],
Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Annas

luterāņu baznīca. [193-?],

Kuldīgas pilsēta

Kuldīgas Svētās Annas

luterāņu baznīca. [193-?],

Kuldīgas pilsēta

[Ieteikt Twitter](#)

Vieta: [Kuldīgas pilsēta](#)

Priekšmeti: [Fotogrāfijas](#), [Pilsētas](#), [Luterāņu baznīcu ēkas](#), [Latvija](#), [Kuldīga \(Kuldīgas novads, Latvija\)](#), [Kuldīgas Sv. Annas evaņģēliski luteriskā baznīca](#)

Anotācija: Kuldīgas Sv. Annas luterāņu baznīca ir visjaunākais no Kuldīgas dievnamiem. Tas ir celts 1904. gadā. Latviešu luterāņu draudze, kas šo dievnamu ir cēlusi, Kuldīgā darboties sāka jau 1560.

Periodika.lv- Latvijas Nacionālā digitālā

Latvian National Digital Periodicals

Pieslēgties | LV | RU | EN

PERIODIKA

Manas grāmatzīmes | Mani ieteiktie materiāli | Manas kolekcijas | Mani labojumi | Mani komentāri | Mani novērtētie | Mani saraksti

saldus

Izvērstā meklēšana

IEROBEŽOT REZULTĀTUS

< Lapa 1 no 20004 > Atrasti: 400063 rezultāti Kārtot pēc: atbilstība Rādīt lapā: 20 40

Pieejamība

- Pieejams bibliotē... 207715
- Pieejams tīmeklī 137960
- Pieejams bibliotē... 53261
- Pieejams tīmeklī ... 1115
- Pieejams Latvijas... 12

Valoda

- Latviešu 367399
- Vācu 31679
- Spāņu 793
- Cita 78

Никто не забыт

1975.05.20 Padomju Zeme (Saldus)

28. un 29. aprīlis.

1929.04.30 Saldus Ziņas
Dzediņsch, T.

Mūsu kooperācijas nedeiksmes un to nedeihschana.

1929.06.25 Saldus Ziņas
Laursons, Ed.

Wezaki un skola.

No tagadejās Saeimas mehš sgaaidam skolū likumu, kas mums reis dos stabili skolas eekahrū un eenešis noteiktibu skolu pahrwaldoscho instantschu robeschās.

Wistuwat skolas isbuhwes jautajums stahw wezakeem. Wezaku un skolas tuwinafchanās ideja naw jauna, un sen jau wezaki puhlejuschees eefpeestees skolas dšihwē, bet bes panahkumeem, jo pastahwofchās skolu padomes, kurām likums peeschkir fainneeziflas funkcijas, ir wezaku lihdsdarbības truhzigs atweetojums. Te man eebildis, bet tās paščas wezaki kuhtri apmeklē. Bes schaubām, bet wezaki usauguschi apstahklos, tur skola bij wisfpehziga, birokratiska eestahde, kad wajaschese dauds duhschas, lai pahrtahtpu direktora kga fleegsni; gahjeens bij gluschi weltigs, kaitigs ja tehws nebija bagata un eespaidiga peršona.

Tapehz ari eefatnojees paradums wifu nowelt us skolu, jo fkolotaji, fpezialisti audsinafchanas jautajumos gan pašchi labak sinās! Negribu issazit kolegam pahrmetumu, bet pateeskibā daudsi pašchi ari tā domā un nelabwehligi raugas us wezaku „maifschanos“ skolas dšihwē. Wezaku labi domatos aisrah-

Teksts

Skatīt kā

Wecaki un skola.

No tagadejās Saeimas mehš sgaaidam skolū likumu, kas mums reis dos stabili skolas eekahrū un eenešis noteiktibu skolu pahrwaldoscho instantschu robeschās. Wistuwat skolas isbuhwes jautajums stahw wezakeem. Wezaku un skolas tuwinafchanas ideja naw jauna, un sen jau wezaki puhlejuschees eefpeestees skolas dšihwē, bet bes panahkumeem, jo pastahwofchās skolu padomes, kurām likums peeschkir fainneeziflas funkcijas, ir wezaku lihdsdarbības truhzigs atweetojums. Te man eebildis, bet tās pašchas wezaki kuhtri apmeklē. Bes schaubām, bet wezaki usauguschi apstahklos, kur fcola bij wisfpehziga, birokratiska eestahde, kad wajaschese dauds duhschas, lai pahrtahtpu direktora kga fleegsni; gahjeens bij gluschi weltigs, kaitigs ja tehws nebija bagata un eespaidiga peršona.

Tapehz ari eefatnojees paradums wifu nowelt us skolu, jo fkolotaji, fpezialisti audsinafchanas jautajumos gan pašchi labak sinās! Negribu issazit kolegam pahrmetumu, bet pateeskibā daudsi pašchi ari tā domā un nelabwehligi raugas us wezaku „maifschanos“ skolas dšihwē. Wezaku labi domatos aisrah-

Otrs eebildums, ka wezaki ar fsawo garo un neweet isrunafchanos tawē tital darba gaitu, naw noraidams. Katrs, kas apmellejis wezaku fapulzes, sin, ka runajot isbraus zits meschā, zits malk; waj attal g ar weenu rahweenu pahrtaisit wifu ftkolas

www.redzirdilatviju.lv

Latvijas Nacionālais arhīvs

Redzi, dzirdi Latviju!

Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālā krātuve

Meklēt

FILMAS >

FOTOGRĀFIJAS >

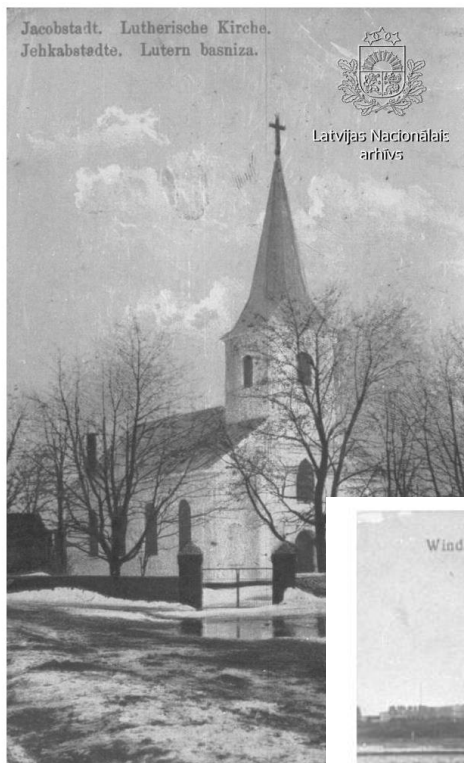
SKAŅAS IERAKSTI >

JAUNUMS

TEMATISKĀS KOLEKCIJAS >

Caur meklētāju var atrast informācijas avotus par savu novadu.

Jēkabpils Svētā Miķeļa baznīca ☆

Uzņemšanas vieta	Jēkabpils
Uzņemšanas gads	1910 - 1914
Autori	Fotogrāfs Jurjāns E.
Formāts	negatīvs
Attēla krāsa	krāsains
Fonda Nr.	1
Dokumenta Nr.	119689
Identifikators	LNA_KFFDA_F1_4_119

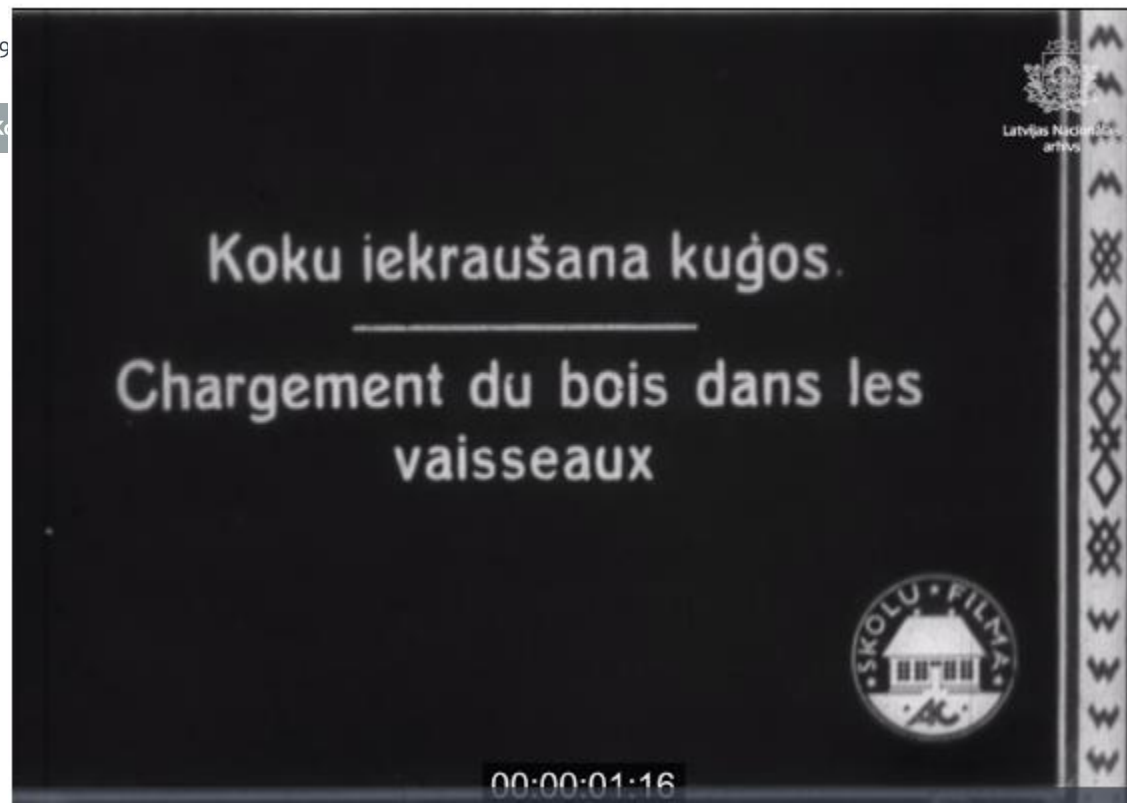
[Pasūtīt kopiju](#)

[Jautā arhīvam](#)

[Komentāri](#)

Zirgu pajūgs un cilvēki pārvietojas pa postu tiltu Ventspilī. Fotoatklātne.

Jēkabpils Svētā Miķeļa Evāņģēliski luteriskā baznīca. Fot

https://www.naudasskola.lv/lv/mana-ekonomika

Izproti ▾ Skaties ▾ Klausies ▾ Spēlē ▾ Piedalies ▾ Skolotājiem 🔍

1.-3. klase ▾

Par Mana ekonomika ^

1. Resursu ierobežotība >
2. Tirgus un cena >
3. Darba tirgus >
4. Uzņēmējs >
5. Valsts nepieciešamība >

PAR MĀCĪBU LĪDZEKLI

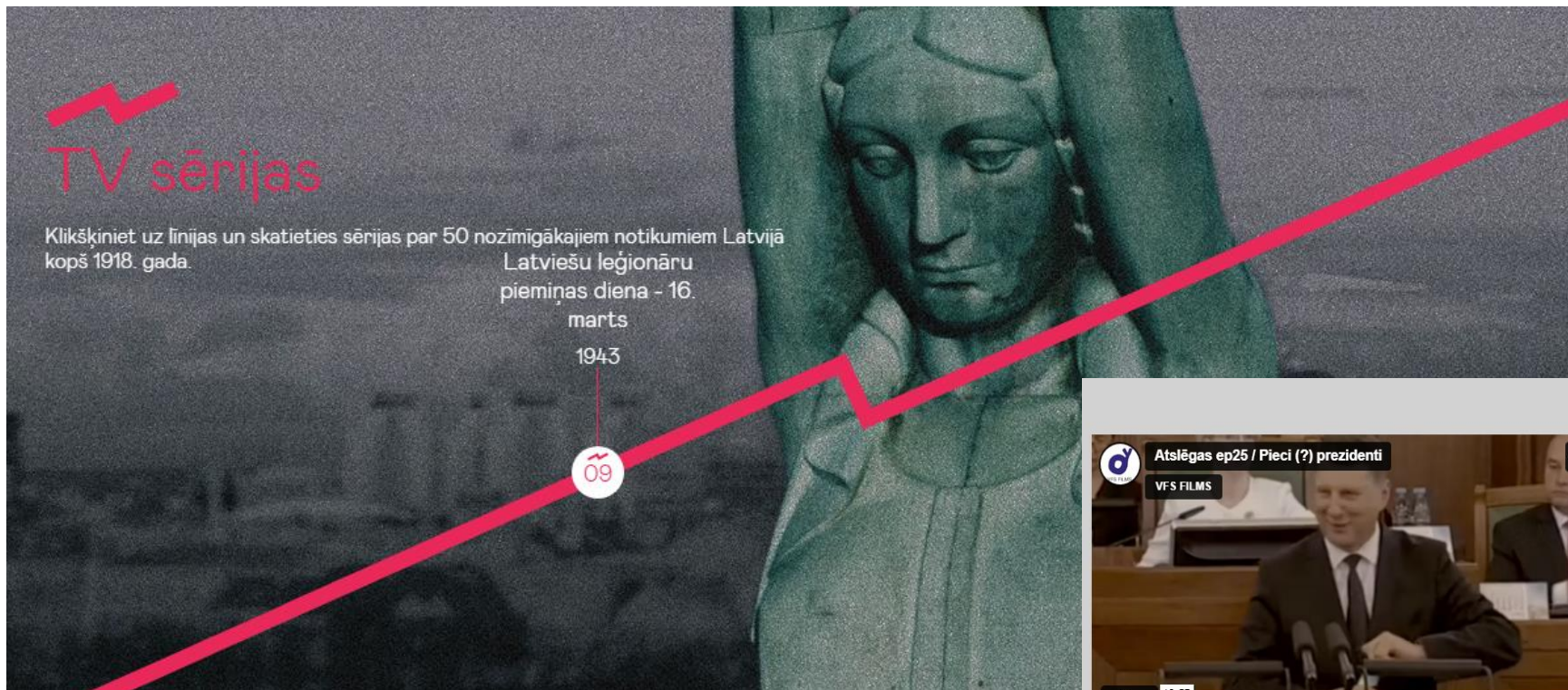
Mana ekonomika

Vai esi kādreiz iedomājies par to, no kurienes rodas nauda? Un kāpēc mēs katru dienu izdarām izvēles, izvirzām mērķus, mācāmies un plānojam?

Iespējams, ka tu ar saviem draugiem vai ģimenē jau esi meklējis atbildes uz šiem un citiem jautājumiem par naudu.

Arī mācību līdzekļa "Mana ekonomika" stāstu varoņi – klasesbiedri Māra, Ansis, Andris un Matīss – nonāk situācijās, kas rosina gan uzdot jautājumus par naudas lietām, gan meklēt atbildes uz tiem.

Iepazīsties ar "Mana ekonomika" stāstu varoņiem un **apgūsti ekonomikas gudrības!**

Pieci prezidenti.

Neilgi pēc neatkarības atgūšanas jaunievēlētā Saeima pilnā apjomā atjaunoja Latvijas Republikas Satversmes darbību un tajā iedibināto valsts varas triju pilāru hierarhiju. Līdzās parlamentam un valdībai bija jāizvēl arī augstākā amatpersona Latvijas Republikā – Valsts prezidents. Par to kļuva Guntis Ulmanis. Kopš viņa Latvijai bijuši jau pieci prezidenti – arī Vaira Vīķe Freiberga, Valdis Zatlers, Andris Bērziņš un Raimonds Vējonis.

Kā jebkurš tautas kalps, arī prezidents ir tipisks algots darbinieks. Mēs, vēlētāji un nodokļu maksātāji, esam pieņēmuši viņu darbā un maksājam algu par konkrēta darba veikšanu. Latvijas Valsts prezidenta amata pienākumi ir vairāk ceremoniāli, viens no galvenajiem – reprezentēt valsti starptautiski. Nemsim vērā dažādus šī amata pārstāvīm svarīgus kritērijus un skaidrosim to, vai visi līdz šim bijušie šī amata pārstāvji ir īsti līderi un šī amata cienīgi.

 [Sērija.tekstā](#)

 [Vēstures stundu.plāns](#)

http://maravoti.klki.lv/

Vēstures liecības jeb vēstures avoti var būt dažāda veida: dokumenti, attēli, lietiskie priekšmeti, arī mutvārdu liecības, tradīcijas.

Vēstures avoti ir liecības, kas sniedz ziņas par cilvēku dzīvi pagātnē – konkrētā vēstures laikā, periodā, kurā radušies. Vēstures avoti ir viss cilvēku radītais, kas saglabājies līdz mūsdienām un palīdz saprast pagātni. Vēstures avoti var būt ļoti dažādi, tāpēc tos iedala vairākās grupās.

- Lietiskie avoti** ir priekšmeti – lietas, piemēram, darbarīki, ieroči, trauki, apģērbs, rotaslietas, monētas, senas celtnes vai to drupas, pieminekļi cilvēkiem vai īpašiem notikumiem.
- Vēstures avots** ir rakstītās liecības – dokumenti, hronikas (Hronika ir vēsturisku notikumu pieraksts laika secībā. Tās bija izplatītas viduslaikos (laikā no 5. gadsimta līdz 15. gadsimtam), tās parasti sākās ar Bībeles leģendu par pasaules radīšanu, tad sekoja aprakstītie notikumi.), vēstules, uzraksti uz ēkām un kapu pieminekļiem, laikraksti, žurnāli, kā arī datu kopsums jeb statistika.
Problēmas rodas, ja nav saprotama valoda, kurā teksti rakstīti, daudzas valodas, kurās runāja, rakstīja agrāk, mūsdienās ir aizmirstas, un vēsturnieki turpina strādāt pie tekstu atšifrēšanas.
- Vizuālie vēstures avoti** ir avoti – attēli, piemēram, sienu gleznojumi – freskas, gleznojumi uz traukiem, gleznas, zīmējumi, karikatūras, plakāti, fotogrāfijas, kino vai video lentes. Attēli var būt gan nosakāmi – cilvēki, dzīvnieki utt., gan zīmes jeb simboli – petroglifi.
Lai saprastu vizuālā avota vēstījumu, ir jāpēta papildus informācija par attiecīgo laiku, sabiedrību, tās uzskatiem, notikumiem. Arī tad iespējams, ka attēla vēstījums tiks iztulkots nepareizi, – vēsturnieki aizvien turpina atrast kādreizējo skaidrojumu kļūdas, aizvien ir attēli, kuru vēstījumi nav izprotami.
- Vēstures avots var būt skaņu ieraksts vai **mutvārdu liecība** – cilvēku atmiņas vai dzīvesstāsti. Ja mutvārdu liecība tiek pierakstīta, lai to saglabātu, tad tā pārtop rakstītajā avotā nākošajām paaudzēm.

1. temats. Vēsture un laika skatīšana

Atkārtojums - Sociālās zinības un vēsture

5. klasē

1. Kas ir vēstures avoti, liecības, par dzīvi pagātnē?

2. Nosauc Tava novada iedzīvotāju kopīgo un atšķirīgo ikdienas dzīvesveidā, tradīcijās!

	Kopīgais	Atšķirīgais
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

3. Kādas vēstures liecības palīdz izprast cilvēku ikdienas dzīvi un rīcību pagātnē?

6. klasē

4. Sakārto hronoloģiski nozīmīgākos sava novada un Latvijas vēstures notikumus, izsekojot cēloņsakarībām!

	Tavs novads:	Latvijas vēstures notikumi
1.		
2.		
3.		
4.		

Soma.lv

SOMA

Ej uz skolu ar vieglu somu!

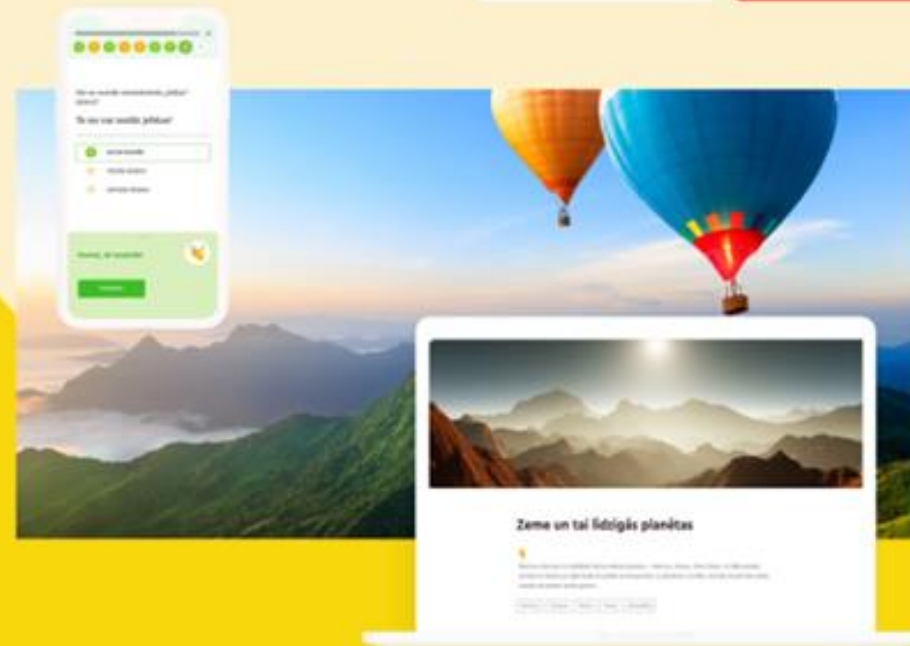
Jo soma apvieno ne tikai tradicionālās e-grāmatas, drukajāmās un interaktīvās darba lapas, metodiskos līdzekļus, bet arī mūsdienīgas un interaktīvas mācību tēmas, informatīvus un zinātniski precīzus video, izzinošas un dinamiskas ilustrācijas, pašpārbaudes jautājumus un uzdevumus.

REĢISTRĒJIES UN MĀCIES

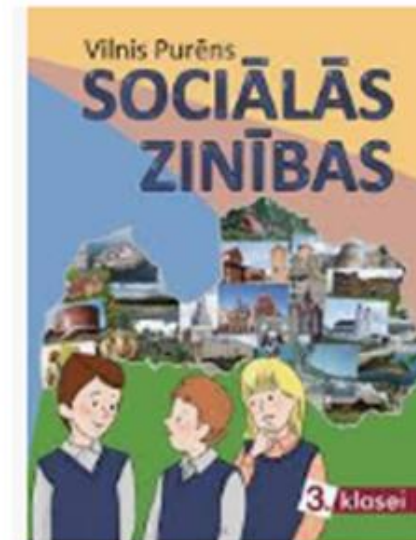
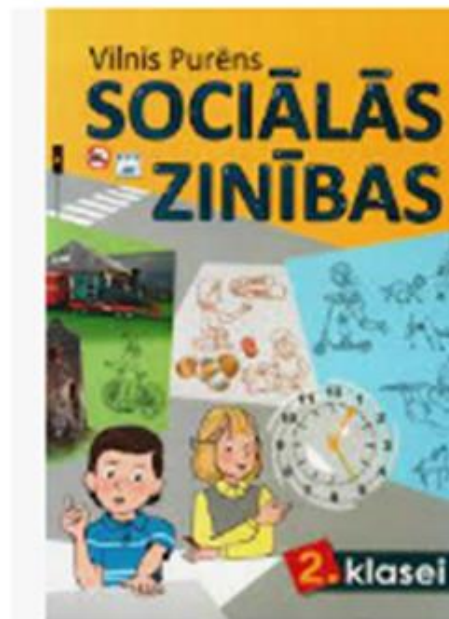
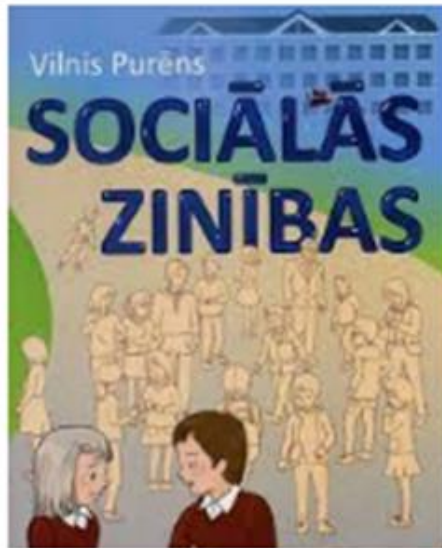
ATBALSTS

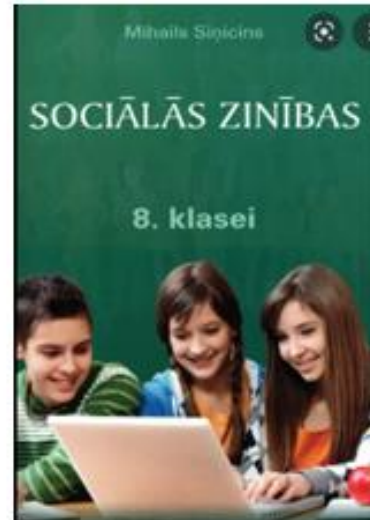
REGISTRĒTIES

PIESLĒGTIES

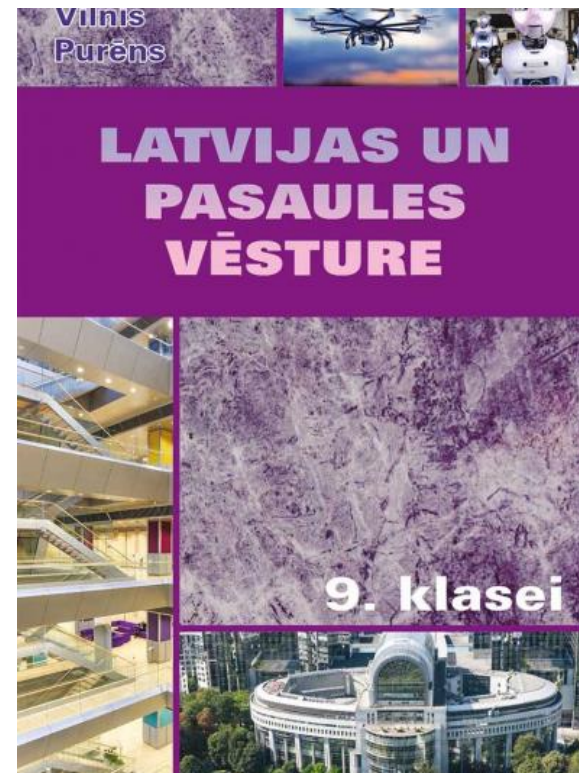
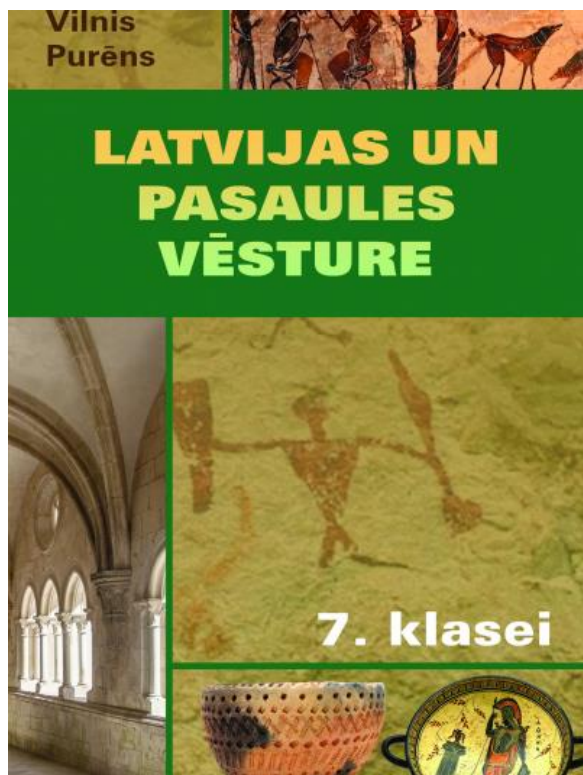

Mācību grāmatas

Latvijas un pasaules vēsture

[Skola](#) < [Kompetenču izglītība](#) < [Mācību priekšmeti](#) <

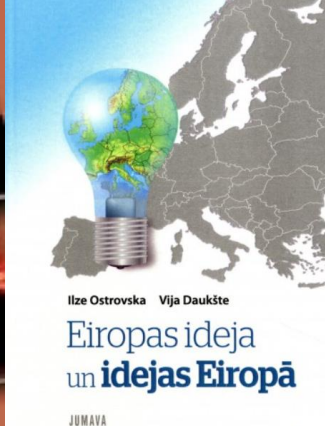
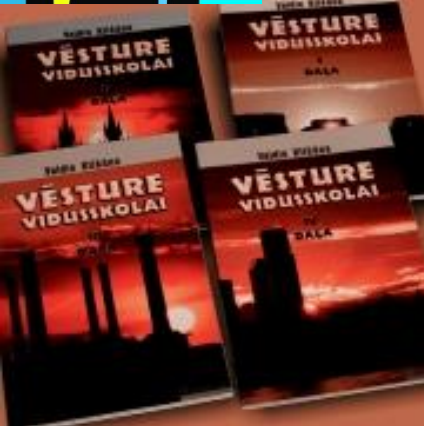
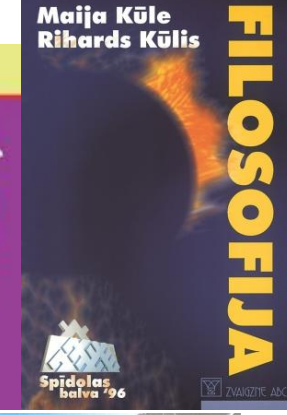

Sociālā un pilsoniskā mācību joma.
Latvijas un pasaules vēsture

2020-07-31

[Lejupielādēt PDF formātā](#)

Vietnes, kurās meklēt drošticamus tekstus skolotājiem (video materiāli).

Valdības māja
1.64K subscribers

TED-Ed
15.8M subscribers

LTV Ziņu dienests
40.5K subscribers

Vox
10.1M subscribers

Latvijas armija
12.3K subscribers

Saeima
1.26K subscribers

Sabiedrības integrācijas fonds
326 subscribers

Latvijas Republikas Satversmes tiesa
431 subscribers

LV portāls, Cilvēks. Valsts. Likums
436 subscribers

**Mākslīgais intelekts*

<https://chat.openai.com/chat#>

Uzdevums:

sameklēt materiālus vienam **fomatīvajam** un vienam **summatīvajam** darbam šajos resursos, lai pārbaudītu skolēnu prasmi tekstu izvērtēšanā/atrašānā.

- **Izvēlies mācību priekšmetu**
- **Tēmu**
- **Klasi**

AS

3 P izvērtējuma metode

Paslavē

Piedāvā

Pajautā

Metode: AS BEIGT, TURPINĀT, SĀKT

Šis instruments palīdzēs gūt konkrētas, uz rīcību vērstas idejas sava veikuma uzlabošanai.

Atbildi uz trīs jautājumiem:

1. Ko man būtu *jābeidz* darīt?
2. Ko man būtu *jāturpina* darīt?
3. Ko man būtu *jāsāk* darīt?

Jautājumi?

*Paldies par uzmanību
un ieguldīto darbu!*